

РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧИЙ

ЧАСОПИС

РІК ЗАСНУВАННЯ

2002

ТРАВЕНЬ

Число 5 (185)

КИЇВ 2017

Видання товариства "Чернігівське земляцтво"

Щороку травневої пори відзначаємо ми свято великої Перемоги у Другій світовій війні – так склалося з веління конструкторів попередньої доби, про яких з часом склалося у світі неоднозначне судження. Справді, в тому сорок п'ятому році склав зброю тільки німецький фашизм у Європі, а загатовані в боях українців, громили вишколену армію, в складі яких були й тисячі українців, громили вишколену японську Квантунську армію на Далекому Сході. Тож остаточно перемога прийшла до нас лише 2 вересня 1945 року, коли український генерал-лейтенант Кузьма Дерев'янка разом із іншими очільниками делегацій провідних держав антигітлерівської коаліції поставив останню крапку в небувалому кровопролитті. Тож усім нам слід пам'ятати: історія поважає точні реальні факти, а не повеління тих чи інших її творців, навіть наділених особливими вождівськими лаврами.

Переможна весна

Нині в Україні, що нарешті вирвалася з московської облоги, ведуться дискусії про цю вікопомну подію. Що ж, час підкаже, як бути нам, українцям, що зазнали чи не найбільших втрат серед інших народів, у справі гідного пошанування і воїнів-героїв, і безневинних жертв бійні. Та доки ходить по землі бодай один зранений воїн Другої світової, доки доживає в злиднях хоч одна вдова, маємо поважати свято Великої Перемоги, яку вони здобули

далекого травня для наступних поколінь. Небагато таких незламних духом воїнів волі, згуртованих у ветеранському об'єднанні, прикрашають наше столичне земляцтво – і тим поважливіше маємо ставитися до них усі ми не лише у встановлений владою день, а постійно. І як би не старалися сучасні кремлівські ідеологи принизити ратний подвиг народів колишнього Радянського Союзу на догоду єдиному російському, та війна вписалася навіки

Пісня сумна...

*Ми всі тут, неначе
Родина одна.
Та пісня не лине,
Сумує вона...
Хоч радує око
Весна чарівна,
Та сонце на Сході
Забрала війна.
Я все розумію –
В похмурий цей день
Не надто охоче
Співаєш пісень.
Прощу я прощення,
Що пісня сумна –
Бо сонце на Сході
Забрала війна.*

Анатолій ПІНЧУК

кривавим шрамом у історію цілого світу. Але переможний травень буде вічним гірким святом для українців тільки тоді, коли вони будуть тримати його в серці з покоління в покоління і гордо нести прапор подвигу через усі випробування.

Нинішня війна на сході України показує всьому світові, що наш народ не дарма боровся за свободу в минулу війну, зберіг у собі козацький дух. Тож подвиг українців продовжується, хоч агресор змінив своє забарвлення. І рано чи пізно хтось із наших славних воїнів-переможців так само підпише протокол капітуляції імперських сил, як зробив це в далекому 1945 році черкашанин Кузьма Дерев'янка.

Віriamo в це, вітаючи всіх ветеранів-земляків із святом!

Рада Чернігівського земляцтва

Тобі, Україно моя, і перший мій подих, і подих останній тобі.

Василь Еллан-Блакитний

У ПРАВНІ СВЯТКУЮТЬ СВІЙ ЮВІЛЕЙ:

РЕЙСЬКИЙ Владислав Степанович – 85-ліття. Народився 11 травня 1932 року в с. Мрин Носівського р-ну. Упродовж 40 років працював у редакціях інформаційних програм Держтелерадіокомітету України. Член Національної спілки журналістів України та Спілки кінематографістів України. Учасник ліквідації аварії на ЧАЕС. Учасник Другої світової війни.

ПЕТРЕНКО Надія Йосипівна – 80-ліття. Народилася 3 травня 1937 року в Корюківці. Працювала кореспондентом районних газет Чернігівщини, Київщини та в газеті "Літературна Україна". Була редактором видавництва "Радянський письменник". Член Національної спілки письменників України.

КОТЛЯР Олександр Петрович – 80-ліття. Народився 7 травня 1937 року в Семенівці. Працював інженером-конструктором на заводі "КІНАП".

КОРНІЄНКО Микола Іванович – 80-ліття. Народився 10 травня 1937 року в Мені. Був суддею Конституційного суду України, брав участь у розробці проекту Конституції України 1996 р., законів про вибори народних депутатів та про місцеве самоврядування в Україні. Кандидат юридичних наук. Професор. Заслужений юрист України. Член Української муніципальної академії. Нагороджений орденом "За заслуги" III ступеня та іншими почесними відзнаками.

МОСОЛ Олександр Михайлович – 80-ліття. Народився 16 травня 1937 року в с. Олександрівка Корюківського р-ну. Військовослужбовець.

СМОРШОК Василь Антонович – 70-річчя. Народився 1 травня 1947 року в Козельці. Вчитель фізики Київської середньої школи № 23.

ПОТОЦЬКА Марія Андріївна – 75-ліття. Народилася 3 травня 1942 року в с. Кобижча Бобровицького р-ну.

ФЕСЮРА Анатолій Федорович – 70-річчя. Народився 3 травня 1947 року в смт. Холми Корюківського р-ну. Працював керуючим Подільської філії м. Києва комерційного банку "Столиця".

СКОТАР Микола Якович – 70-річчя. Народився 4 травня 1947 року в с. Червоні Партизани Носівського р-ну. Очолював юридичний відділ Держзільгосптехніки та Держагропрому, працював у банківській системі на керівних посадах.

ГАЛЬЧИНСЬКИЙ Леонід Юрійович – 70-річчя. Народився 7 травня 1947 року в с. Лутайки Прилуцького р-ну. Працює на кафедрі математичного моделювання економічних систем факультету менеджменту та маркетингу НТУУ "КПІ". Кандидат технічних наук, доцент.

КОВАЛЕНКО Олександр Юрійович – 70-річчя. Народився 16 травня 1947 року в с. Богданівка Прилуцького р-ну. Майстер "Золоті руки".

НОГАЧ Микола Іванович – 70-річчя. Народився 18 травня 1947 року в с. Гмиринка Ічнянського р-ну. Був завідувачем Ново-заводського райфінвідділу Чернігова, нині – голова наглядової ради ПрАТ "СТ "Гарантія".

ЧЕРНЕНКО Ірина Іванівна – 70-річчя. Народилася 18 травня 1947 року в селищі Седнів Чернігівського р-ну. Працювала у готелі "Братислава".

ШЕВЧЕНКО Станіслав Олексійович – 70-річчя. Народився 23 травня 1947 року в с. Грабів Ічнянського р-ну. Український поет, журналіст, перекладач. Голова творчого об'єднання поетів Київської організації НСПУ, автор та ведучий передач Національної радіокомпанії України. Член Національних спілок письменників, журналістів і кінематографістів України та Українського фонду культури. Заслужений діяч мистецтв України, заслужений діяч польської культури. Лауреат багатьох літературно-мистецьких премій.

ЗАКОРОДОННА Олена Дмитрівна – 70-річчя. Народилася 24 травня 1947 року в м. Ямпіль Вінницької області. Головна медсестра поліклініки №2 Голосіївського р-ну.

ЛЯХ Ніна Федорівна – 70-річчя. Народилася 24 травня 1947 року в Гомелі (батьки жили в Корюківському р-ні). Працювала у Центральному комітеті профспілки працівників освіти і науки України.

САРАНА Валерій Юрійович – 70-річчя. Народився 29 травня 1947 року в Чернігові. Працював генеральним директором Національного архітектурно-історичного заповідника "Чернігів стародавній", заступником начальника обласного управління культури і туризму Чернігівської ОДА, директором філії Національного меморіального комплексу "Пам'яті героїв Крут" Національного військово-історичного музею України. Нагороджений орденом "За мужність" та іншими відзнаками.

ШЕВЧУК Олена Іванівна – 65-річчя. Народилася 4 травня 1952 року в с. Гута Щорського р-ну.

ЖИРОК Ольга Семенівна – 65-річчя. Народилася 5 травня 1952 року в с. Бригинці Бобровицького р-ну. Бухгалтер.

СМІЯН Василь Юрійович – 65-річчя. Народився 12 травня 1952 року в Києві (родовід з села Грем'яч Новгород-Сіверського р-ну). Працював перекладачем, редактором, викладачем англійської мови.

БОНДАРЕНКО Микола Дмитрович – 65-річчя. Народився 13 травня 1952 року в с. Адамівка Носівського р-ну. Головний хірург департаменту охорони здоров'я Київської ОДА.

МИХАЙЛИШИН В'ячеслав В'ячеславович – 65-річчя. Народився 21 травня 1952 року в Костромській області Російської Федерації (дружина з Носівського р-ну). Директор видавництва "Джерело – М". Заступник голови Носівського відділення земляцтва. Член Національної спілки журналістів України.

ВОВКОГОН Микола Олексійович – 65-річчя. Народився 18 травня 1952 року в с. Червоні Партизани Носівського р-ну. Працював заступником директора Української ДЮСШ олімпійського резерву, нині – старший тренер з волейболу ДЮСШ Києво-Святошинської РДА.

БРЮХАНОВА Ніна Андріївна – 65-річчя. Народилася 27 травня 1952 року в с. Хотівля Городнянського р-ну. Працювала начальником сектора управління кадрів філії ДП "Антонов".

БРЕУС Любов Семенівна – 60-річчя. Народилася 4 травня 1957 року в с. Перелюб Корюківського р-ну. Майстер телезв'язку ВАТ "Укртелеком".

БОГДАН Вадим Миколайович – 60-річчя. Народився 7 травня 1957 року в с. Борсуки Козелецького р-ну. Заступник голови відділення економіки і управління ВГО "Українська академія наук".

МЕРЕЖКО Олександр Валентинович – 60-річчя. Народився 7 травня 1957 року в с. Покошичі Коропського р-ну.

ПАРАСЮК Тетяна Петрівна – 60-річчя. Народилася 14 травня 1957 року в с. Богданівка Ніжинського р-ну. Головний бухгалтер ТОВ "ABICAT".

ТРЕТ'ЯК Любов Миколаївна – 60-річчя. Народилася 18 травня 1957 року в Семенівці. Головний бухгалтер представництва "АЛУМА".

ТРОСКОВЕЦЬ Ольга Павлівна – 60-річчя. Народилася 24 травня 1957 року в с. Перелюб Корюківського р-ну. Продавець агрокомбінату "Пуща-Водиця".

ЮЩЕНКО Наталія Іванівна – 60-річчя. Народилася 24 травня 1957 року в с. Браниця Бобровицького р-ну. Займалася викладацькою роботою, була начальником підвідділу Держдепартаменту страхового фонду документації МНС України.

ЧУМАК Тетяна Миколаївна – 60-річчя. Народилася 27 травня 1957 року в с. Рожнівка Ічнянського р-ну. Вчений секретар музею історії НУБіП.

НЕГРАЙ Олена Миколаївна – 55-річчя. Народилася 1 травня 1962 року в Ніжині. Головний режисер академічного ансамблю пісні і танцю України Державної прикордонної служби України.

СТРОГАН Ірина Володимирівна – 55-річчя. Народилася 24 травня 1957 року в Києві (мати з с. Перелюб Корюківського р-ну). Головний бухгалтер ТОВ "Саніана".

ІЛЬЧИШИНА Світлана Григорівна – 55-річчя. Народилася 25 травня 1962 року в с. Переходівка Ніжинського р-ну.

Дорогі земляки!

Рада товариства "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім доброго здоров'я, великих успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного доброторства в ім'я рідної землі.

Видатний художник Петро Басанець не так давно відійшов у засвіти. Але його душа, відтворена в картинах, живе з нами. Відомо, що юний Басанець не тільки гарно малював, але й на відмінно навчався в школі. Односельчани говорили, що у Петра неабиякий талант, сам же він уже давно виношував заповітну мрію вчитися на художника. Та не так сталося, як гадалось. У червні 1941-го, в день, коли він одержав атестат зрілості про закінчення середньої школи, його слух полоснуло страшне повідомлення – "війна".

Батько і двоє старших братів з перших воєнних днів пішли боронити рідну землю від фашистської навали, а згодом і сімнадцятирічний Петро став солдатом. Відтак у його руках був не пензель, а протитанкова рушниця. На фронті між боями він вів щоденник у малюнках, де зображував побратимів по зброї. То був своєрідний літопис бойових буднів.

1952 року Басанець з відзнакою закінчив художнє училище і, незважаючи на величезний конкурс, успішно склав вступні іспити до Київського художнього інституту. Петру Олексійовичу пощастило, що його вчителями і наставниками були відомі митці, які ще за життя стали класиками вітчизняного образотворчого мистецтва. Це, зокрема, Карпо Трохименко, Віктор Пузирков, Сергій Григор'єв, Тетяна Яблонська. Вони щедро ділилися із вихованцями навиками своєї майстерності, вчили писати так, щоб твори дишали життям, теплом, були правдиві та оригінальні.

Петро Олексійович у 1957 році закінчив з відзнакою Київський художній інститут. Враховуючи здібності молодого випускника, ректор інституту Олександр Пашенко запропонував Басанцю посаду викладача кафедри живопису, той погодився, але пізніше перейшов працювати на кафедру малюнка.

Пригадую, як у 1982 році, будучи в Києві, вирішив я провідати художника. Він саме натхненно писав колективний портрет, де "зібрав" двадцять двох видатних митців світової культури. Свій прекрасний твір художник назвав "Чуття єдиної родини", де Великий Кобзар зібрав їх на палубі теплохода.

Провідну роль у своїй творчості

Петро Олексійович відводив людині, оспівував її трудову та бойову звитягу. Колишньому воїну-фронтовику була не байдужа воєнна тематика. Він часто звертався до своїх воєнних архівів і при потребі використовував малюнки,

Митець і воїн

зроблені на війні. Чимало полотен такої тематики, створених П. Басанцем, хвилюють своєю правдивістю і приваблюють оригінальним вирішенням сюжету: "Танкісти" (1960), "Тяжкі роки війни" (1965), "Однопольчани" (1973), "Наш клас" (1975), "Генерал Кирпонос в бою під урочищем Шумейкове" (1976), "Травень" (1980) та багато інших.

У відтворених Басанцем краєвидах легко вгадуються пейзажі Бурімки, Качанівки, Ступаківки і взагалі Чернігівщини: "Материн город" (1950), "Церква у Седневі" (1962), "На рідній землі" (Т.Шевченко на Чернігівщині) (1964),

"Портрет М.І.Кібальчича" (1970), "Липова алея у Качанівці" (1985), "Ранок у Качанівці" (1990), "Золота осінь" (1992) і безліч інших прекрасних творів.

Але особливої уваги заслуговує монументальне епохальне полотно "Україна духовна". Сім років митець писав колективний портрет, на якому подав майже сто п'ятдесят історичних постатей, котрі жили і творили в Україні і для України. Видатний творчий доробок земляка став окрасою і гордістю Маріїнського президентського палацу в столиці.

Талановито, в оригінальному стилі художник розписав фойє головного входу Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, де створив унікальні портрети великих синів нашої землі – Святого Володимира та Тараса Шевченка.

Твори народного художника України, професора Української Академії образотворчого мистецтва і архітектури Петра Басанця глибоко реалістичні, вони випромінюють сонце, тепло, подих рідної землі, від них віє ароматом і духом отчого дому.

З 1954 року художник брав активну участь у республіканських, всесоюзних і міжнародних виставках, у тому числі персональних, які проходили не тільки на теренах колишнього Союзу, а й у Німеччині, Австрії, Румунії, багатьох інших країнах.

Згадалася мені весна 2006 року. 23 квітня з нагоди 80-річчя видатного земляка Петра Басанця в залі Ічнянської школи мистецтв відкрили персональну виставку його творів. Під кінець цієї урочистої події, після численних поздоровлень та промов представник місцевої газети запитав іменинника:

– Петре Олексійовичу, зізнайтеся нам, звідки ви черпаєте насагу і творчу енергію,

щоб писати такі прекрасні і зворушливі полотна?

Ювіляр щиро посміхнувся і, не роздумуючи, коротко відповів:

– Джерело моєї насаги – рідна Ічнянщина. І отчий поріг!

...Як Петро Олексійович заповідав, поховали його на Ічнянщині в рідному селі Бурімка поруч з могилою матері.

Не стало художника, але залилася його прекрасна спадщина. Воістину, митці ніколи не помирають – вони продовжують жити в своїх творіннях.

Станіслав МАРИНЧИК

У "Волинському домі", що знаходиться на вулиці Ярославів Вал, естафету керівництва регіональними братствами сумчани передали нашим землякам.

Булава у волинян

Символічну булаву – символ влади – з рук свого сумського колеги Івана Рішняка отримав почесний президент Міжнародного громадського об'єднання "Волинське братство", экс-заступник голови облради, колишній народний депутат України та держсекретар Міністерства охорони здоров'я України Сергій Шевчук:

"Бажання лишитися і надалі було, – підтримав тональність розмови Іван Рішняк. – Але настав час передавати клейноди і булаву в інші руки. Можливо, у цьому є щось символічне, що Схід передає владу заходу. Це ще один символ нашого братерського єднання, символ спільності долі і шляху. Прийміть найкращі вітання від нашого Сумського земляцтва.

Прийнявши естафету влади з рук сумчан, Сергій Шевчук щиро подякував усім, хто доклав праці та хисту, аби впорядкувати власну світлицю, на теплий вогник якої збиратимуться земляки. Сергій Володимирович також нагадав, що "Волинський дім" розташований неподалік Посольства Республіки Польща.

– Волею долі дано нам бути не тільки близькими сусідами поляків, а й добрими друзями, – сказав він. – Недаремно у народі кажуть, що інколи сусід кращий за родича.

Кожен край, як зауважив черговий керівник Асоціації земляцтв, має свої звичаї та традиції. А в загальному, усе це єдине ціле, що об'єднує нашу людність у велику самобутню націю.

Волиняни вже задумали спільний кіноальманах про досягнення земляцького руху, його роль у новітній історії нашої держави, вклад у її збагачення та розквіт. Також через 2 місяці відбудеться нарада керівників земляцтв, на якій обговорять широкий спектр питань щодо дипломатії, історії, медицини. У планах братства у серпні ознайомча поїздка на Волинь, де саме тієї пори відбуватиметься відроджений Міжнародний фестиваль мистецтв "Поліське літо".

На святі, як годиться, надали слово і гостям. Першою була заступник голови Сумської облради Тетяна Головка.

– Хочу подякувати Сумському братству, якому ми повсякчас намагалися допомогти. Разом ми зробили немало, в т.ч. у питанні популяризації земляцтва у нашій області. Мені дуже приємно, що в моєму рідному м. Ромни побувала делегація усіх земляцтв країни.

– Мені надзвичайно приємно брати участь у вашому зібранні, – сказав заступник голови облради Волині Роман Карп'юк. – Щиро дякую за запрошення і хочу передати теплі вітання від депутатського корпусу, усіх керівників фракцій, від голови облради Ігоря Палиці. Від душі запрошую вас на нашу гостинну землю.

Володимир ПРИХОДЬКО

Допомога школярам

За підтримки Ріпкинського відділення Чернігівського земляцтва відбулася презентація НТУУ "КПІ ім. І.Сікорського" для школярів старших класів Ріпкинської ЗОШ І–ІІІ ст. № 2, Ріпкинської гімназії та Замглайської ЗОШ І–ІІІ ст. у приміщенні актового залу ЗОШ І–ІІІ ст. № 2. Гостей з Києва зустріли директор школи С. Лебедко, та заступник директора з виховної роботи, учитель інформатики Н. Крутченко.

Профорієнтаційна робота є невід'ємною складовою в професійній роботі відділення, яка поєднує підтримку вже встановлених зв'язків між навчальними закладами І–ІІІ рівнів акредитації Ріпкинщини та університетом.

Керівник Ріпкинського відділення Чернігівського земляцтва О. Литвин у вступному слові розповів про допомогу малій батьківщині, про участь земляків у розбудові Ріпкинщини. Завідувач кафедри конструювання верстатів та машин професор В. Струтинський, доценти кафедри О. Литвин, О. Юрчишина та старший викла-

дач А. Гаврушкевич поспілкувалися з учнями, надали інформацію про переваги та принади навчання в НТУУ "КПІ ім. І.Сікорського", презентували відео та фото про студентське життя. Відбулася цікава розмова про актуальність здобуття спеціальності "Галузеве машинобудування" спеціалізації "Комп'ютеризоване проектування верстатів, роботів та машин" в умовах модернізації економіки України та про важливість інженерного напрямку підготовки та комп'ютерної грамотності для сучасної молоді. Усі учасники зустрічі були запрошені на екскурсію до Києва на день відкритих дверей університету. Гостям продемонстрували напрацювання та здобутки школи, обладнання класів фізики, інформатики (їх аж три), географії та початкових класів, музеїв.

Ріпкинська школа №2 була вибрана тому, що в ній сильна фізико-математична підготовка, вона залучена до проекту Smart Kids, що дозволило відкрити в ній одразу вісім класів, обладнаних інтерактивними комплексами з вбудованими освітніми програмами. Діти, світ навколо яких з кожним днем все більше комп'ютеризується, повинні використовувати в навчанні всі можливості сучасних технологій, їх застосування в освіті є логічним і цілковито виправданим.

Зустріч пройшла в теплій, дружній атмосфері та заклала основи подальшої співпраці.

Потім гості з Києва відвідали Ріпкинську гімназію.

Олександр ЛИТВИН

Його

Про таких, як Микола Олександрович Рудько, кажуть у народі: то вроджений інтелігент. А таки справді – він інтелігент не лише зовні, бо скільки тих зовні напояданих убивць чи грабіжників вештається по світу, але ще й внутрішньо багатий. На повагу до кожної людини, на стриманість у вчинках, а найбільше на любов до рідної Чернігівщини, яку не проміняв на ближні й чужодальні зваби, до всієї України, для котрої не згаяв, либонь, жодного трудового дня.

Чернігівщина

А народився нинішній ювіляр, що тільки-но вступив у клуб тих, кому виповнилося сімдесят, у мальовничій Бобровиці. Не одній світлій людині подарувала вона першу стежину в широкий світ, не перестала це робити й нині. Хоча для того, щоб довести народів, що ти не пересічний виконавець чужої волі чи перекотиполе, треба мати не тільки природній хист, а й уміння трудитися, творити себе все життя. Микола Олександрович має ці дві якості, що й дало нам можливість говорити про нього як про неординарну особистість.

Лише короткий переказ його трудової біографії тішить душу цільністю поступу, здолання нових і нових вершин. Після школи відразу вступає до Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка. Близьке закінчує престижний вуз і того ж року їде викладачем до Чернігівського педінституту. Тож далекого 1970 року починається його велика любов до княжого міста над Десною, яку Микола Олександрович підтвердив дещо несподіваним вчинком через багато літ випробування посадами й славою. В Чернігові талановитого молодика помітили відразу. Через деякий час він стає деканом факультету, проректором, першим проректором. Коли ж Україна стала незалежною державою й потребувала нових кадрів, його обирають у 1994 році заступником голови обласної Ради. Через якийсь рік призначають заступником голови облдержадміністрації. І – перша "зрада" столиці своєї юності: в 1996 році М. Рудько стає помічником Президента України земляка Леоніда Кучми. Мабуть, не за красиві очі чи за гнучкий хребет мусив перебиратися до Києва, бо й на тій малопомітній посаді довго не затримався. Очолив Управління

гуманітарної політики Адміністрації Президента, на яку покладалася важлива роль формування духовності молоді держави. В 1998 році Микола Олександрович очолює Державний комітет у справах національностей і міграції, щоб через три роки знову перейти до президентської команди, очоливши Управління з питань громадянства. Сталося це в 2001 році.

Саме в той час відбувалося становлення України як авторитетної держави, громадянства в якій прагнуло все більше людей з найдаліших куточків планети.

у 1998 році Микола Олександрович очолює Державний комітет у справах національностей і міграції.

Саме тієї пори довелося й мені певний час працювати з волі свого знаного земляка в комісії при Президентіві України і відчувати всі складнощі набуття громадянства розмаїтими людьми. В роботі панувала чіткість і злагода, розуміння відповідальності за кожне рішення. І тут не обходилося без зваженої позиції Миколи Рудька, який не нав'язував свою волю жодному з авторитетних членів комісії.

В 2004 році Микола Олександрович стає Генеральним консулом України в Санкт-Петербурзі. Без спеціальної дипломатичної освіти, але з великим бажанням зберегти й розвинути приятельські стосунки між народами, бо те місто на Неві здавна було не тільки могилою

для тисяч наших козаків, що власними кістками закладали підвалини модернових європейських кварталів, а й колискою української культури – досить згадати імена Тараса Шевченка, Пантелеймона Куліша, Івана Мартоса, тисяч інших славетних синів та дочок нашого народу. За п'ять років дипломатичних зусиль нашого земляка було зроблено чимало доброго, хоча незворотні процеси відмежування обох держав посилювалися й згодом привели до прямого протистояння завдяки імперським зазіханням Москви.

Микола Рудько міг би повернутися знову до української столиці, куди прагнуть усі суцї в Україні. Та сталося несподіване: здавши дипломатичні повноваження, він вирішив осісти в тихому чарівному Чернігові. Мабуть, спомини про молоді роки були світлішими, добрішими, як і давні друзі, що не рвалися в кар'єрне вировище. А, може, і Десна була милішою за Дніпро. Словом, мала батьківщина стала для нього найбільшою Вітчизною, а патріотизм, як мовиться, не має ваги. Як і любов до викладацької справи, до якої теж повернувся науковець, кандидат педагогічних наук, заслужений працівник освіти України, Надзвичайний і Повноважний посланник 2-го класу, повернувшись до педагогічного університету.

Микола Олександрович був причетний і до створення нашого Чернігівського земляцтва, яким донині дорожить, роботою якого цікавиться повсякчас. Був поруч із тодішнім очільником Чернігівщини Петром Шаповалом та іншими. Отож маємо честь бачити ювіляра в нашій великій родині й щиро вітати з ювілеєм.

Леонід ГОРЛАЧ

Свято

Якраз у день Благовіщення в затишному приміщенні Ніжинського академічного драмтеатру ім. М. Коцюбинського зібралися святково вбрані люди. А причина була поважна – пошанування лауреатів конкурсу "Гордість району", подія в чомусь незвична чи не для всієї Чернігівщини.

душі

Скажемо відверто, що українське село переживає не найкращі часи – за чверть століття експериментів державних реформаторів воно загнане в глухий кут і приречене на вимирання. Жакливе бездоріжжя, старіння населення, недолугі медичне й культурно-освітнє забезпечення призвели до катастрофічних результатів, умирання споконвічного генетичного коду української нації.

Та, на щастя, не перевелися патріоти села, землі-благодійниці, які не дають зникнути зовсім чарівним оазам життя. Люди талановиті, неспокійні, відповідальні, вони й зараз високо несуть честь одного з найбільших районів Сіверщини, який дав світові чимало справжніх світочів – Олександра Кониського, Марію Заньковецьку, Ігоря Качуровського, Юрія Мушкетика та багато інших. Тож і нинішні переможці конкурсу є продовжувачами великої традиції, для їхньої канонізації треба тільки часового випробування.

Організатори змагання передбачили понад десять номінацій, які фактично охоплюють весь спектр діяльності районної громади – від виробництва до шкільної юні. І це розмаїття буквально зачаровувало. Ведучі, артисти театру, знаходили для кожного переможця теплі слова, підсилені музичним супроводом. А вони ж, ті славні лауреати, не потребували особливих характеристик, бо всі добре знані в районі трудівники, що працюють розбудовують українську державу.

Ось перша номінація "За відданість справі". І перший володар витонченого призу та свідчої грамоти – відомий науковець, доктор економічних наук, директор аграрного інституту Василь Лукач. Це завдяки йому в центрі міста приміщення вузу буквально переродилося. І доки багато колег намагалися вловити супутні політичні вітри, він займався удосконаленням роботи важливого вишу, не міняючи громадянської позиції.

Про це та інше й говорив при врученні відзнаки голова районної держадміністрації В'ячеслав Івашин, признавшись, що свого часу теж вчився в технікумі механізації під крилом лауреата.

В номінації "Місцеве самоврядування" відзначені Ніжинський сільський голова Володимир Орел, що багато зусиль доклав до налагодження побуту, розвитку спорту, та секретар Лосинівської селищної ради Наталія Бажана, що почала колись із рядової співробітниці, а нині турбується про кожну дрібницю. Недарма голова районної ради Олег Бузун при врученні нагород наголосив, що нині місцева влада отримує все більше прав. А розчулений В. Орел подарував присутнім ще й вірша про рідне село.

В номінації "Громадський діяч" перемогли справжній ентузіастка – патріотка, багатодітна мати Ірина Балакірева та такий же невгамовний знатний пасічник Петро Балаш. Нагороди вручив лауреат Національної премії Украї-

ни імені Тараса Шевченка Леонід Горlach.

В номінації "Держслужбовець" лауреатом став керівник відділу РДА по роботі з силовиками, рятувальниками та військоматом Михайло Марченко. І заступник голови Ніжинського відділення нашого земляцтва Микола В'ялий відзначив при врученні:

– Я сам багато років віддав державній службі, тож добре знаю, як нелегко нині бути держслужбовцем на рівні, а не звичайним байдужим чиновником.

Особливо рясними оплесками зустрів зал переможця в номінації "Охорона здоров'я" завідувачого хірургічним відділенням центральної районної лікарні Ігоря Садовського. Отримуючи нагороду, він сказав:

– Я приїхав до Ніжина з Західної України 33 роки тому. Я не знав, чи утримаюся в цьому краю довго. Та прижився й всім серцем полюбив Ніжинщину. Провів не одну сотню операцій, написав не одну наукову роботу, отримав па-
тенти на винаходи. Та цього не було б, якби не моя кохана дружина, славні колеги. Лікар має все життя працювати й учитися, що я й роблю.

Нагороди отримали переможці інших номінацій – кращий сільгоспвиробник і волонтер, працівник торгівлі й учень. Так, у спорті безсумнівними лідерами стали викладач аграрного інституту, керівник товариства "Колос", талановитий легкоатлет і лижник-першорозрядник Володимир Дахно. Особливе захоплення викликала поява на сцені майстра спорту з біатлону, срібного призера Олімпійських ігор серед паралімпійців Дмитра Суярка, який дякував землякам та особливо присутнім у залі батькам.

Концертні номери у виконанні артистів театру надали дійству ще більшої святковості. Тож сама програма показала, що в районі є ким гордитися, що й нині такі люди, як переможці, прикрашають нашу землю.

Валентин АВДЄЄНКО

Наприкінці березня відбулося чергове засідання Ради Чернігівського земляцтва, на якому було розглянуто питання з підготовки та проведення традиційної весняної толоки у Пиропідготовки та проведення традиційної весняної толоки у Пиропідготовку, розставлені акценти сценарію третього документального фільму про роботу земляцтва, а також ряд організаційних питань.

Весняне рівнодення

З першого питання до присутніх звернулася заступник голови Ради, виконавчий директор земляцтва Тетяна Літошко з пропозиціями щодо завдань для відділень по упорядкуванню земляцької садиби. Вона ознайомила членів Ради та запрошених із обсягами робіт, які необхідно виконати учасникам цього річного толоки.

З другого питання доповідали Віктор Ткаченко та режисер фільму, наша землячка з Борзни Валентина Шестопалова. При обговоренні домінували дві думки: одні говорили, що відеофільм потрібен, адже це наша історія, а інші наполягали на організації концерту, за яким вже сходили земляки.

Зрештою, дійшли згоди, що на наступних загальних зборах земляцтва буде і концертна програма, і відеофільм. Головне, при цьому варто враховувати вік і різносторонність інтересів земляків, а також не виходити за межі допустимого регламенту.

В розділі "Організаційні" Тетяна Літошко, як виконавчий директор, звернулася до керівників з проханням дотримуватись вимог Статуту та досягнутих у попередні роки домовленостей про своєчасність збору членських внесків, наявність планів та уточнених списків членів відділень. На її думку, це питання, які не потребують обговорення.

Як водиться у громадській організації, знайшлося чимало цікавих питань і поза порядком денним. Зокрема, Сергій Кудін виконав доручення Всеукраїнської спілки ветеранів війни, колективним членом якої є Чернігівське земляцтво, і вручив Почесну грамоту газеті "Отчий поріг" з нагоди 15-річчя її діяльності та Грамоту Президії Київської організації ветеранів війни.

Сергій Кудін також привітав свого заступника по ветеранському відділенню, учасника бойових дій в АТО Віктора Кузуба з нагородою Київського міського голови та вручив йому медаль "Честь. Слава. Держава".

Микола Ткач розповів про презентацію персонального бібліографічного покажчика "Ткач Микола Михайлович", серія "Вчені КНУКІМ", який створили співробітники науково-методичного відділу з нагоди його ювілею.

Володимир Буглак розповів присутнім про книгу черкашанина Віктора Крамара "Копіювата: зберегти від забуття", в якій розповідається про історію села Копіювата, над якою автор працював понад 20 років.

Олексій ОРЕХОВИЧ
Фото автора

Українська революція

Тема Української революції 1917–1921 років належить до пріоритетних напрямів науково-дослідної діяльності Чернігівського історичного музею імені В.В. Тарновського. Наукові зібрання, присвячені цьому короткому у часовому вимірі, але надзвичайно насиченому подіями періоду, що кардинально змінили історію України, а отже й Чернігівщини, музей розпочав у 2009 році й у збірнику наукових праць "Скарбниця української культури" (вип. 12, 13, 16) оприлюднив матеріали перших трьох конференцій.

30 березня 2017 р. у Чернігівському історичному музеї імені В.В. Тарновського відбулася четверта наукова конференція "Чернігівщина і чернігівці часів Української революції 1917–1921 років". У її роботі взяли участь науковці Українського інституту національної пам'яті, Навчально-наукового інституту історії, етнології та правознавства імені О.М. Лазаревського Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка, Чернігівського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій, Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського, музею імені В.В. Тарновського, Менського районного краєзнавчого музею імені В.Ф. Покотила, Сновського історичного музею, краєзнавці. Було виголошено 11 з

15 заявлених доповідей, які торкалися широкого спектру проблематики подій у хронологічних рамках від Української Народної Республіки, Української держави гетьмана Скоропадського, Директорії УНР, денікінської окупації до встановлення влади більшовиків. Вони стосувалися створення і діяльності в 1917 р. у Чернігові філії Українського Національного Союзу, міської міліції, видання газети духовенства і мирян "Черниговский вестник"; організації загонів вільного козацтва в 1917–1918, діям панцерних потягів у 1918–1919, діяльності губернського революційного трибуналу у 1919–1921 роках на території Чернігівщини; історії окремих адміністративних одиниць, як-от: сучасного Менського району та міста Сновськ, долі чернігівця, полковника армії УНР у 1917–1919 роках П. Ганжі, хоча біографічний аспект був присутній майже в усіх повідомленнях; історіографії питання. Крім інформації, оприлюдненої доповідачами, учасники конференції обговорили нову експозицію Чернігівського історичного музею імені В.В. Тарновського "Чернігівщина часів Української революції 1917–1921 років".

Людмила ЛИНЮК,
заступник директора з наукової роботи

ПЛАНИДА надії

Письменниці, журналістці, чудовій людині, гарній і мудрій жінці Надії Петренко 3 травня виповнилося 80 років. Вона виросла на Камишанці в Корюківці, життєвий шлях її був тернистим, але їй щастя не обходило стороною, бо з нею завжди була поезія.

*О мить-життя! Солодка чи гірка,
Спокійна, мовчазна чи гомінка,
Усмішлива, сумирна чи сумна.
У кожного – своя, у кожного – одна.
Чи радує тебе, а чи болять –
Коротка? Довга? –
Та миттєва мить,
Оманлива, неначе райський птах,
Єдине, що ти маєш у світах.*

Напередодні ювілею ми завітали до Надії Йосипівни і почули її історію.

– Проходьте, про-
ходьте, – привітно зустрі-
чає Сергія Крекотня, Іллю
Борисенка й мене на поро-
зі жвава жіночка. І ви-
переджає мене: – Ну, що ж
мені вам про себе розпо-
вісти цікавого?

– Та хоча б про те,
як ви стали письмен-
ницею.

– Хочете вірте, хо-
чете-ні, але мене лю-
бить Бог, – так несподі-
вано розпочинає пані
Надія. – Він завжди да-
вав мені можливість
вибору і непомітно під-
правляв долю, коли
щось ішло не так. Ось
дивіться: народилась я
пізнього вечора напе-
редодні Великодня, але з волі Божої за-
писали мене наступним днем – днем
Його Воскресіння. За народним повір'ям
народжені цього дня чимось трішки не
від світу цього.

Згодом, на згадку сусіднього бу-
динку (а це було 1944 року у спаленій
Корюківці) чомусь саме я знайшла чу-
дом уцілілу Біблію і великий золотий
перстень із зображенням хреста, серця і
ще чогось, не пам'ятаю. Таких перстенів
я більше не бачила. "Це твій знак Віри,
Надії й Любові", – пояснили мені. Ось
вам яка містика: Господь руками невин-

ної дитини рятує священну книгу. Та в
давні часи такі місця визнавали святими
і будували на них храми! Мій дядько
Федір любив її читати вечорами для всіх
уголос...

Відчувши, що відволікалась, пані Надія
повертається ближче до теми.

– От ви кажете: журналістка, пись-
менниця... Але я не хотіла, навіть не
думала бути письменницею. Щоправда,
дуже любила читати "прочотки" (так на
Корюківщині називають книжки, взяті в

(а слова приходили до неї самі, як і ли-
чить справжньому поету), надрукувала
у багатотиражці, надіслала газету матері,
та показала її в районному "Прапорі
Перемоги" (нині газета "Маяк"), а там
запропонували роботу.

Не хотіли її відпускати з шахти, обіця-
ли послати на навчання стипендіатом,
але Надя вирушила у рідні краї. І ось уже
гасає вона по селах району на велоси-
педі, виконуючи редакційні завдання.
Після настійливого прохання редактора

пом'якшити критичний
тон матеріалу про стан
справ у одному з сільсь-
ких клубів Надя лишає
роботу і уже свідомо
вступає до Львівського
університету на фа-
культет журналістики.

А потім була робота
в районних газетах Ко-
рюківки, Варви, Ріпок,
конфлікт з Чернігівським
обкомом, газета "Літе-
ратурна Україна", ви-
давництво "Радянсь-
кий письменник", збір-
ки оповідань "Початок
Срібного міста", "Жіночі
долі". У 1976 році пані
Надію прийняли до
Спілки письменників.

– Ось так, – посмі-
хається Надія Йосипів-
на, – сталося те, що напisaно мені було

Всевишнім у Книзі Буття.

Останній реалізований вагомий здо-
буток Надії Йосипівни – це історичний
роман "Планида – зірка долі" про події
визвольної війни українського народу
під проводом Богдана Хмельницького
взагалі та на рідній Корюківщині зокрема.
Осмислюючи пройдений життєвий
шлях, пані Надія підсумовує:

– Я не стала тим, ким би могла, якби хоті-
ла, але стала тим, ким я є, і цим задоволена.

Микола БИЧЕК
Фото Ольги СИРОВОЇ

бібліотеці). У 10 років перечитала,
здається, всі п'єси російського драма-
турга Олександра Островського...

Любила писати твори, думки летіли
швидше, ніж встигало перо, інколи не-
додисувала речення. Була редактором
шкільної стіннівки. Отоді-то й вирушила
19-річна Надійка по комсомольській
путівці на Донбас (шахта "Никанорівська",
Луганська область, нині окупована тери-
торія). З огляду на тендітну фігуру
дівчини, під землю її не послали.

Та від волі Божої не втечеш. Якось
написала пані Надія вірша про матір

Заступник голови Куликівського відділення Чернігівського земляцтва Сергій Спугай взяв участь у роботі другої Куликівської районної краєзнавчої конференції. Захід був присвячений 100-річчю Української національної революції 1917–1921 рр.

Відкрила та вела конференцію Наталія Халімон – голова Куликівської районної ради, голова Куликівського осередку Чернігівської обласної організації Національної спілки краєзнавців України.

Учасниками конференції стали бібліотекарі району, сільські голови, місцеві краєзнавці. Серед почесних гос-

тей – відомі історики Чернігова Олександр Коваленко, Олександр Рахно, Людмила Ясновська, Олег Воронко.

Крім теми конференції, обговорювалися питання краєзнавчого руху в Куликівському районі. Цікавим досвідом краєзнавчої роботи в Чернігівському районі поділився Андрій Курданов – заступник голови Чернігівської райдер-

СХОДИНИ КРАЄЗНАВЦІВ

жадміністрації, голова Чернігівського осередку Чернігівської обласної організації Національної спілки краєзнавців України.

Зі словами вдячності за підтримку краєзнавчого руху до присутніх на конференції науковців звернувся один з членів Куликівського краєзнавчого осередку, заступник голови Куликівського відділення Чернігівського земляцтва Сергій Спугай. Сергій Михайлович висловив сподівання, що конференція стане серйозним поштовхом для гуртування та активізації краєзнавчої роботи на Куликівщині.

Олександр Коваленко, як голова Чернігівської обласної організації краєзнавців України, вручив посвідчення членів Національної спілки краєзнавців України Виблівському сільському голові Анатолію Ревку, директору Куликівського районного краєзнавчого музею Володимирі Повознику, Вересоцькому сільському голові Андрію Гнотенку та директору Інституту радіолокаційних технологій Сергію Спугаю.

Борис ЧУЯН

Краща пасіка

Нещодавно досвідчений пасічник Микола Жадько приймав у Заудайці професійних бджолярів та аматорів, фахівців професійних видань. Знавці "бджолої справи" приїхали на кращу в районі пасіку на дводенний семінар-практикум, який відбувся у рамках Всеукраїнської конференції з бджільництва.

Микола Жадько займається бджільництвом майже тридцять п'ять років і відомий далеко за межами області. У жовтні 2013 року до нього приїжджали переймати досвід і зарубіжні колеги, які з'їхалися у столицю на Міжнародний бджільницький конгрес Апімондії.

Цього разу на пасіці Миколи Михайловича зібралися до п'ятдесяти гостей зі Львова, Києва, Харкова, Одеси, нашої області. Не без гордості господар демонстрував облаштування вуликів, укомплектований виїзний вагончик із платформою, поїлки для бджіл. Поділився своїми напрацюваннями з утримання та розмноження бджіл у багатокорпусній системі вулика, підвищення їх продуктивності, утримання від роїння, методами боротьби з хворобами. Гості також розпитували про утеплення вуликів, зимівлю бджолосімей тощо.

Пригощав господар своїх гостей питним медом, який зберігає у виготовлених власноруч дубових бочках. Його дружина, Лідія Іванівна, частувала смачнотими варениками зі сметаною, тушкованою картоплею по-заудайськи, було на столі й українське сало та огірочки. А бджолярів Прилуччини пригоостили присутніх запашним короваєм.

Учасники заходу дякували за гостинність і ділилися своїми враженнями. Головний редактор Всеукраїнського журналу "Український пасічник" Микола Осташевський зі Львова минулого року відвідав понад десять пасік України. У Миколи Жадька побував удруге. Такої акуратної пасіки, як у нього, каже, не бачив ніде.

Наталія ЄПІФАНОВИЧ
Фото автора

Рекорди ніжинців

Ніжинці стрімко ввійшли в національний реєстр Книги рекордів України. У вересні минулого року на міському стадіоні "Спартак" було зареєстровано відразу два рекорди. У номінації "Водій найповажнішого віку" представник національного реєстру України Віталій Зорін вручив свідоцтво 96-річному Анатолію Грищинському, водійський стаж якого 77 років, який у далекому 1939 році отримав водійське посвідчення. Роки війни він провів за кермом вантажівки. Під час одного з рейсів ворожа міна потрапила в його полуторку, в капот. Осколки посікли обличчя, назавжди залишилися в руці. Керував полуторками ЗІСами, Студебекерами, Шевроле, унікальними Доджами.

У мирний час вів викладацьку роботу. Мав "Запорожець", нині корейський Daewoo-Sens, на якому і приїхав отримати свідоцтво про рекорд.

Цього ж дня 20-річний студент природничого факультету університету Костянтин Мухомодєєв заявив про себе як майстер присідання. За годину він присів 3020 разів. І свій рекорд присвятив мамі та древньому місту, яке того часу боролось за звання потрапити у фінал "7 чудес України: малі міста та містечка". Рекордсмена привітали народний депутат України Олександр Кодола, міський голова Анатолій Лінник та численні друзі, знайомі.

Квітень цього року приніс рекорд учениці школи мистецтв при Ніжинському училищі культури і мистецтв Анастасії Майоровій. На сто і одній насінині гарбуза вона зобразила пейзажі України. Хоча зареєстрували рекорд, як зображення пейзажів України на сто і шістьох зернятках. П'ять довелося намалювати у присутності представника з Реєстру рекордів України. Глядачі могли бачити ніжинську майстриню на талант-шоу "Україна має талант, діти". Дуже витончена робота, яка потребує терпіння і уваги. Пишається рекордсменка з Ніжина і своїм наставником відомою майстринею, художницею Юлією Петренко. А сама

Настя Майорова мріє підкорити новим рекордом Книгу рекордів Гіннеса.

Валерій КИЧКО
Фото автора

У Київському Будинку вчителя відбувся вечір пам'яті талановитого музиканта заслуженого працівника культури України Володимира Хорта, який протягом тридцяти шести років керував народним хором київських будівельників.

А ПІСНЯ ЖИВЕ

Відомий митець народився 28 вересня 1949 року в Прилуках у робітничій родині. Любов до музики проявилася з раннього дитинства. Він добре навчався в музичній школі і успішно продовжив навчання у Чернігівському музичному училищі. Баян був його улюбленим музичним інструментом. Це дозволило 16-літньому другокурснику спочатку керувати народним хором "Полісся" села Іванівка під Черніговом, а потім стати концертмейстером цього ж колективу.

У 1968 році Володимир Хорт закінчує Чернігівське музичне училище з дипломом з відзнакою і вступає до Київської консерваторії імені П. Чайковського. Під час навчання він був запрошений для роботи концертмейстером в заслужений народ-

ний хор київських будівельників. А вже в 1980 році стає його керівником і диригентом. Продовжуючи славні народні традиції хору, значно розширив свій репертуар. Виступи колективу стали традиційними не лише в Україні, й за її межами. Хор з великим успіхом представляв українську пісню в Росії, Туркменістані, Естонії, Сербії, Німеччині, Польщі, Франції.

З роками Володимир Іванович стає визнаним музикантом. З-під його пера виходять у світ авторські пісні "Мамина коса" на слова І. Чернецького, "Ой у полі груша розцвітає", "Село моє", "Віра, надія, любов" на слова Анатолія Самойленка.

В той вечір в залі Будинку вчителя був аншлаґ. Прихильники таланту Володимира Хорта бурхливими оплесками сприй-

няли виступи народного хору "Оболонь" (керівник Олександр Свердюк). Далі на сцену виходили заслужена артистка України Руслана Лоцман, заслужений працівник України Григорій Гребініченко, фольклорний ансамбль "Божичі", вокально-хорова студія при Національному хорі імені Г.Г. Верьовки, артист театру оперети Василь Суцак та інші виконавці. Вечір завершився піснею "Віра, надія, любов" у виконанні заслуженого народного хору будівельників міста Києва та вокально-хорової студії при Національному хорі імені Г.Г. Верьовки.

До речі, зал прикрашала корзина з квітами пам'яті відомому земляку від Прилуцького відділення Чернігівського земляцтва.

Анатолій САМОЙЛЕНКО

З 8 квітня 2017 року для громади вірних Київського Патріархату в Козельці, а також для всієї Чернігівської єпархії відбулася історична подія – після понад десятиліття боротьби за повернення Вознесенського храму віруючим відбулося його освячення. На запрошення архієпископа Чернігівського і Ніжинського Євстратія (Зорі) освячення престолу і першу Божественну літургію на ньому звершив Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет.

Предстоятелю співслужили Патріарший намісник митрополит Переяслав-Хмельницький і Білоцерківський Епіфаній, керуючий справами Київської Патріархії архієпископ Вишгородський Агапіт, архієпископ Євстратій, духовенство Чернігівської єпархії, а також з Києва, Київщини і Черкащини. 8 квітня, у день, коли Церква згадує воскресіння Лазаря, через освячення відбулося і воскресіння храму як Дому Божого та місця молитви.

Зранку на в'їзді до Козельця Святійшого Патріарха Філарета зустріли архієпископ Чернігівський і Ніжинський Євстратій, заступник голови – керівник апарату Чернігівської обласної державної адміністрації Наталія Романова, керівник відділу у справах релігій департаменту ОДА Олексій Степаненко. Також привітала Патріарха народний депутат України Оксана Білозір (фракція БПП), яка на запрошення чернігівського архієрея прибула розділити радість свята. А вже біля самого храму Предстоятеля Київського Патріархату вітали голова Чернігівської ОДА Валерій Куліч, перший заступник голови Чернігівської обласної ради Валентин Мельничук, голова Козелецької райдержадміністрації Володимир Швед, голова Ради Чернігівського земляцтва у м. Києві Віктор Ткаченко, голова Козелецького відділення земляцтва Михайло Гриценко, директор Департаменту культури Чернігівської ОДА Олександр Левочко, інші поважні гості.

За народним звичаєм Владиці

Філарету дівчата в національному вбранні піднесли коровай. Незважаючи на дощову погоду, до храму прийшло чимало віруючих, в тому числі паломники, які спеціально прибули до Козельця.

Під час освячення Патріархом церкви багатьох вразило, здавалося б, випадкова деталь: електричне світло, яке ще зранку було в храмі, перед

Вознесенського храму Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет нагородив орденом Архистратига Михаїла голову Чернігівської ОДА Валерія Куліча, орденами Святителя Миколая – голову Чернігівської обласної ради Ігоря Вдовенка (який був відсутній через поважну причину) та мецената Ігоря Бойка, а його дружину Ірину – медаллю св. Юрія Переможця.

Медалями св. Юрія були також нагороджені Наталія Романова, Володимир Швед, Олександр Левочко, настоятель парафії протоієрей Ярослав (Гика). Благословенні Патріарші грамоти з нагрудною відзнакою отримали Олексій Степаненко, благочинний району протоієрей Андрій Пилипчук, одна з найактивніших парафіянок Галина Мачача, яка є депутатом Козелецької

райради. Також Благословенні грамоти були вручені колишньому настоятелю храму протоієрею Василю Томкевичу і низці активних парафіян.

Зі словами привітання до присутніх звернулися Валерій Куліч, народний депутат України Оксана Білозір, голова ВО "Свобода" Олег Тягнибок, депутат Чернігівської обласної ради від Радикальної партії Олега Ляшка Олег Авер'янов. Олег Тягнибок подарував храму ікону Вознесіння Христового та богослужбові ризи, а Олег Авер'янов – підсвічники та церковну літературу. Завершилося Богослужіння козацьким многоліттям.

Ігор СЕНЧЕНКО
Фото автора

Освячення Вознесенського храму

прибуттям гостей щезло, а тому початок служби відбувався при свічках. Однак наприкінці чину освячення, коли весь храм заспівав урочисте "Многії літа!", світло раптом з'явилося. Сталося це на словах "За Україну, за її волю, за честь, за славу, за народ!". Наприкінці літургії проповідь виголосив Святійший Патріарх Філарет. Він наголосив на особливому значенні події, котра сталася, – відродженні храму як місця для молитви й Богослужіння.

Після цього зі словом подяки до Патріарха й присутніх гостей звернувся архієпископ Чернігівський і Ніжинський Євстратій, який підніс Предстоятелю УПЦ (КП) букет квітів та просфору на знак спільної молитви.

За вагомий внесок у відродження

Рясна талантами Сіверська сторуна. Народжуються вони не лише в містах, а й у маленьких селах чи хуторах, де сама природа збагачує душу й подвигає уродженців на великі справи. Це підтверджує й творче життя славного подружжя Борщів, чия слава давно перелетіла кордони малої батьківщини.

Особливо коли на духовній карті України з'явилася талановита капела бандуристів імені О. Вересая Чернігівського обласного філармонійного центру. Та до визнання завжди пролягають нелегкі дороги, здолати які під силу тільки талановитим, цілеспрямованим людям...

Микола Митрофанович Борщ, нинішній директор і хормейстер, заслужений працівник культури України, народився зимної пори в мальовничому селі Заудайка на Ічнянщині в багатодітній родині. Був десятим, найменшим. А названий Миколою на честь старшого брата, що не повернувся з фронту. Як згадує сам Микола Митрофанович, сім'я була роботяща й співуча. Любили пісню батько, Митрофан Гордійович, мати, Марина Ільківна, брат і сестри. Тож середовище було справді творче. Батько, умілий тесля, не забув українську пісню навіть тоді, коли зі зброєю в руках відстоював рідний край, коли полоненим кочував по країнах Європи, а згодом примусово вивезений своїми на відбудову Москви. Три роки трудився українець у блокам'яній, навіть ордер на квартиру заробив, але дружина категорично відмовилася їхати з рідного села. І повернувся майстер на круги своя, і зводив добротні хати заудайцям та сусідам. І коли у 1977 році відійшов у вічність, то в останню путь проводжали його не тільки односельці, а й чимало людей із сусідніх поселень.

Марина Ільківна співала і в хвилини відпочинку, і за роботою, якої в селі не бракує. Знала безліч українських пісень, у яких оспівувалася доля жінки, козацька доблесть чоловіка, рідна природа. Хлопчик буквально всмоктував кожне слово, кожен порух

мелодії. А коли трохи підріс, то потрапив під вплив регента сільського церковного хору Мيني Ільковича Мозгового, матиного брата. Мав чоловік абсолютний слух і чистий голос. Півчими хору були здебільшого рідня Борщів та Мозгових. Дуже часто хористи збиралися на репетиції в хаті Борщів. Миколка тільки вслухався в співи, які піднімали душу в небеса – чи релігійні мотиви, чи широковідомі народні пісні. Все відкладалося в генетичній пам'яті, щоб згодом супроводжувати його на мистецькій дорозі.

коли в 1964 році диригента сільського духового оркестру Миколу Проху покликали на армійську службу, керівником колективу призначили 16-річного Борща. А ще ж любив підліток грати на гармошці. Бувало, влітку на канікули цілоденно трудиться прицепщиком на тракторі, а вечорами – гайда з інструментом до клубу молодь розважати. Заодно часто виступав як соліст на сценах клубів, районного Будинку культури. Тоді ж, на районному концерті, вперше познайомився з однолітком Валерієм Буймистром, нинішнім народним артистом України, лауреатом Національної премії України ім. Т. Шевченка...

Нелегко давала сільському хлопчині музична наука. Десь у 1965 році батько збудував у селі комору й заробив

аж сто рублів – на той час великі гроші. Хоч у родині зайва копійка не дуже водилася, вирішив він купити синові баяна, бо, як казали на селі, "з гармошки він виріс". І подався Микола шукати доброго вчителя гри в Ічню, де діяла музична школа. Та коли викладачі побачили мозолясті, зашкарублі від роботи руки хлопця, заявили:

– Пізно тобі вчитися. Подивися на свої пальці...

Микола звик до того, що в селі його поважали як диригента духового оркестру та чудового гармоніста. А тут таке... Опустивши голову, вийшов із школи. На подвір'ї дядьки щосили надували щокі й намагалися зіграти якусь мелодію, але намарне. Микола підійшов до гурту й попросив дозвіл зіграти на трубі. Дістав з кишені мундштука, якого завжди носив із собою, і легко відтворив мелодію польки, затим карапета, гопака. Дядьки порозкривали роти. І тут до них підійшов якийсь чоловік.

Микола звик до того, що в селі його поважали як диригента духового оркестру та чудового гармоніста. А тут таке... Опустивши голову, вийшов із школи. На подвір'ї дядьки щосили надували щокі й намагалися зіграти якусь мелодію, але намарне. Микола підійшов до гурту й попросив дозвіл зіграти на трубі. Дістав з кишені мундштука, якого завжди носив із собою, і легко відтворив мелодію польки, затим карапета, гопака. Дядьки порозкривали роти. І тут до них підійшов якийсь чоловік.

Подвижники ПІСНІ

І лише згодом дізнався, що їхній священик Чабанівський був випускником самої Києво-Могилянської духовної академії. А ще відкрилося з літами, що коли затяті атеїсти в тридцяті роки руйнували сільську церкву, то саме його батько Митрофан вихопив із полум'я ікону Святої Великомучениці Катерини й згодом майже півстоліття зберігав у хаті. Перед смертю мати заповіла ікону Миколі, а той згодом подарував її Чернігівському Катерининському собору.

Трудовий шлях Миколи Борща був типовим для перевесників. Ледве зіп'явшись на ноги, пас гусей, годував домашню птицю. Десятирічним пас колгоспних свиней, корів, зароблені копійки тратив на підручники й зошити. І в школі йому поталанило – на нього звернув увагу вчитель музики та співу Борис Якович Жадько, який наставляв хлопця на заняття музикою. А той виявився удатним на сольну пісню, на духові інструменти. І

Розпитав хлопця, хто він та звідки, а на останок запропонував: при музичній школі відкривають 10-місячні курси керівників духових оркестрів, якщо хочеш отримати музграмоту та посвідчення, проси голову колгоспу, хай заплатить за навчання.

То був директор музичної школи Олексій Сергійович Симончук. Гроші в колгоспі знайшлися, і незабаром Микола Борщ уже освоював ази музичної освіти. Вдень вивчав нотну грамоту, сольфеджіо, теорію, увечері поспішав до вечірньої школи. Це й пригодилося згодом, коли вступив до Чернігівського музичного училища. Правда, спершу на заочне відділення, бо треба було відробляти в колгоспі за гроші на курси. Склалося так, що талановитого заочника помітили викладачі училища М. Козак та В. Недашківський і підказали директорові Василю Полевика, що має він абсолютний слух, отож варто взяти його на диригентсько-хорове відділення та перевести на стаціонар.

Але довелося полишити на деякий час мрії про музику – забрали хлопця в армію. І лише після того вмілий танкіст повернувся до училища, маючи за плечима 22 роки, тож 15-літні студенти з повагою ставилися до випробуваного колеги. Як і дівчата. Йому ж відразу запала в душу білявка з голубими, мов присеснянські озера, очима. Як виявилось, назавжди.

Раїса Півень народилася в селі Атюша Коропського району в багатодітній сім'ї вчителів. Була найменшою шостою дитиною. Вчитися азам музики не було де, зате любов до пісні передали їй щедро батьки: Микола Павлович гарно співав та грав на мандоліні, Ніна Михайлівна мала чудове сопрано, а ще керувала драматичним колективом при сільському Будинку культури. Отож Рая змалку мала можливість відвідувати репетиції, бувати на виставах і чекати, коли на сцену вийде мама з піснею чи згодом щемно зазвучить батькова мандоліна. А ще їздити по навколишніх селах і бачити, з якою любов'ю зустрічають самодіяльних артистів заморені роботою люди. А ще опановувати музичні інструменти, що знадобилося при вступі до училища.

Доки Раїса шліфувала гру на бандурі, Микола встигав співати то в хорі "Десна" під орудою Леоніда Пашина, то в колективі "Полісся" під

керівництвом Василя Полевика, то в академічному хорі вчителів, який очолював Михайло Козак. У 1972 році обоє успішно закінчили училище і, як кращих випускників, їх направили до столичної консерваторії ім. П. Чайковського. Після іспитів Миколу зарахували на диригентсько-хоровий факультет, Раїсу в клас гри на бандурі.

Творча атмосфера складалася завдяки талановитим педагогам. Так, Раїсин таланти гри шліфував народний артист України Сергій Баштан, вокал – З.П. Бузинова. Сергій Васильович помітив обдаровану дівчину і включив її до складу тріо. Саме завдяки цьому вона гастролювала не лише по Україні, а й у Тюмені, по інших буді-

вельних об'єктах Сибіру. Микола ж паралельно з навчанням, яким керували видатний фахівець Олександр Мінківський, а згодом Михайло Кречко та Павло Муравський, підробляв хормейстером у різних колективах, відточуючи практичні навички. А кохання міцніло, а в консерваторії все частіше примовляли, що без півня гарного борщу не буває, натякаючи на колоритну пару.

І нарешті в 1975 році вони відгуляли весілля. Вся консерваторія радісно вітала молодожонів, викладачі та студенти раділи, що творче подружжя сіло в сімейний човен і, підставляючи один одному плече, упевнено прямує курсом подвижників сцени.

В 1977 році подружжя Борщів закінчило консерваторію й отримало направлення до Ніжинського знаменитого Гоголівського вузу. Раїса працювала викладачем класу бандури. Паралельно створила ансамбль бандуристок. Микола ефективно керував факультативним хором та духовим оркестром педінституту. В ті роки він здійснив чимало цікавих творчих проєктів за творами М. Леонтовича, С. Танєєва, Г. Свиридова, Й. Гайдна, Д. Перголезі та інших.

Та через п'ять років здібного ор-

ганізатора призначають завідуючим відділом культури Ніжинського міськвиконкому. Мабуть, не пасли задніх обоє, коли їх запросили на роботу до обласного центру, до того Чернігова, який став рідним ще раніше. Раїса Миколаївна працює викладачем та керівником капели бандуристок музичного училища ім. Л. Ревуцького. А ще очолює тріо бандуристок "Журавка", складене з викладачів училища, яке дуже швидко стало відомим у Білорусі, Росії, Швеції. Микола Митрофанович теж трудиться в училищі, а паралельно художнім керівником філармонійного центру. Мабуть, працював добре, оскільки в 2001 році отримав звання заслуженого працівника культури України.

На хвилі національного відродження в чернігівців виникла ідея: створити при філармонії професійну капелу бандуристів. Очільниками ж нового колективу стали Микола та Раїса Борщі. То був вершинний етап творчої діяльності самобутнього подружжя, який увінчався багатьма помітними успіхами в творчому житті Чернігівщини. Постійно удосконалюючи репертуар, очільники капели підбирають такі концертні програми, які мають масштабну цільність, включають чимало творів Шевченківської тематики, народної класики і, звичайно, сучасних творів національно-патріотичного звучання: "Ти, земле моя", "Слава Героям", "Боже, Україну збережи". Намагаються відтворити час і дихання епохи. Раїса Миколаївна та Микола Митрофанович завжди у творчих пошуках, адже добре знають, що артист повинен постійно рости і підвищувати свою професійну майстерність.

Подвижницька праця Раїси Борщ теж була високо поцінована державою. В 2009 році їй було присвоєне звання заслуженої артистки України. А її чоловік ось уже скільки років працює художнім керівником філармонійного центру, ставлячи програми провідних колективів області. А ще встигає керувати народним хором "Полісся" села Іванівка Чернігівського району, бути регентом епархіального хору Катерининського собору. Словом, обоє творців залишають помітний слід на культурному полі рідної Чернігівщини.

Станіслав МАРИНЧИК

Корюківський Страдіварі

Олександр Корнієвський народився в благословенному поліському краю. Ріс, жив, творив усе життя в Корюківці. А вплив великого італійця Страдіварі відчував повсякчас.

За сорокаліття до своєї кончини він згадував: "В мене була на лагодженні віолончель "Stradivarius" 1707 року (виготовлення); отож я добре укмітував усі особливості цього шедевра". І це справді так. Олександр Самійлович виготовляв музичні інструменти з клена, явора, горіха, верби, іншої деревини. Тобто, рідний ліс давав матеріал, із якого в руках майстра народжувалися ліри, гітари, мандоліни, віолончелі, арфи, балалайки, цимбали. А ще ж він виготовив 180 оригінальних бандур. Розробив власну технологію підготовки матеріалу – від розпилювання колоди, замочування, висушування і до зберігання деревини. Завдяки цьому та ще великому музичному хисту він переробив старожитню кобзу на справжній концертний інструмент. Понад сто років тому забриніла в його руках перша виготовлена ним для кобзаря Терентія Пархоменка бандура. Майстер першим 1906 року хроматизував бандуру і увійшов в історію як видатний конструктор народних музичних інструментів і виконавець-віртуоз.

Був О.Корнієвський справжнім патріотом України, що піснею боровся за волю й щастя народу. За радянських часів співом і словом розповідав людям про горе, яке прийшло в Україну після жовтневого перевороту в Росії. Закликав до боротьби. А земляки писали на нього безліч доносів. І в 1937 році його заарештували "за пропаганду бандури" й заслали до сибірських та далекосхідних таборів. Повернувшись додому через чверть століття у 72-річному віці, знову зайнявся своєю улюбленою справою, яку ніде й ніколи не полишав. Його родина у 1943 році разом із тисячами корюківців згоріла у вогні під час каральної операції фашистів, тому невтомна праця рятувала його душу, яку він

ніби вселяв у досконалі за формою й звучанням інструменти. Гриф і деку бандури майстер, як правило, оздоблював народним орнаментом, а її головку різьбленими зображеннями Тараса Шевченка, Миколи Лисенка та інших діячів української культури. І звучали його витвори в ансамблях, капелах, оркестрах, і грали на його бандурах кобзарі Терентій Пархоменко і Семен Власко, учні музичної школи ім. М.Лисенка, артисти

дид землякові майстра, здатного зробити потрібний артисту унікальний інструмент. Зробив його в 1987 році знаний в Україні майстер Микола Єщенко. За рік до смерті Олександр Самійлович встиг потримати в руках та оцінити бандуру колеги, який вважав корюківця своїм учителем. Цей мистецький витвір досі супроводжує Нечепу по всіх світах. А сам кобзар-лірник віддячив наставникові гідним чином, написавши з Миколою Шудрею й видавши при підтримці Міжрегіональної Академії управління персоналом книгу про славного майстра-патріота "В рокотанні-риданні бандур".

Здавалося б, ім'я славетного земляка гідно пошановується на малій батьківщині. Справді, школа мистецтв в Корюківці носить ім'я видатного маестро. Та не так, як слід, на жаль, складаються справи.

Цієї весни їздила я за дорученням Корюківського відділення земляцтва до героїчного міста. І згадалося, як урочисто пройшло вшанування О.Корнієвського в 2009 році, коли минуло 110 років від його народин. Виступила Національна капела бандуристів України, співав Василь Нечепу, приймав гостей музей маестро. Цього разу В.Нечепу теж виступив, але не у концертній залі, а на могилі майстра – не вдалося артистові дійти згоди з керманичами від культури щодо організації масового концерту. Та й музею, як вияснилося, вже немає.

Нам вдалося ознайомитися лише з окремою експозицією, присвяченою Корнієвському. І довелося народному артисту України В.Нечепу їхати в сусідній Семенівський район та давати там три благодійні концерти, присвячені великому наставнику.

Але що б там не було, земляки з Києва приїжджатимуть до Корюківки, аби ще й ще раз торкнутися землі, я була щедрою і народила нам видатного творця української культури.

Ольга ЛУГОВА
Фото автора та
Ольги СИРОВОЇ

Першої української капели бандуристів, автор славетного "Запорожського маршу" Євген Адамцевич, керівник кобзарської капели українського радіо Андрій Бобир, чиї позивні щоранку звучали в ефірі, кобзар з Тарасової гори в Каневі Олексій Чуприна. А школа гри самого незламного корюківчанина вражала і професіоналів, і аматорів-бандуристів. Його репертуар складався з понад 200 творів: народні пісні і музичний супровід танців, славетні думи, навіть музика з опер "Наталка Полтавка" й "Запорожець за Дунаєм".

Вивчав виконавську манеру майстра-віртуоза, його гру "одбоек" і сучасний кобзар-лірник, лауреат Національної премії України ім. Т.Шевченка Василь Нечепу. Він перейняв у Корнієвського життєстверджуючий український дух, любов до людей і України. Нечепу часто приїздив у Корюківку, створив фільм про маестро. Саме Корнієвський пора-

Опівдні весняного дня двері Борзнянської районної бібліотеки були гостинно відчинені. Тут приймали гостей з нагоди свята – дня поезії. Зал заповнили члени літературного об'єднання "ЛітЕра" та численні любителі художнього слова.

Ведучі розповіли про те, що Борзнянська земля багата на талановитих людей, з її лона вийшли відомі поети та письменники, яких знає та шанує весь світ. На хуторі Кукурівщина (тепер Забілівщина) народився і там же провів останні роки життя український поет-романтик, близький друг Тараса Шевченка Віктор Забіла. Тут же, на хуторі Мотронівка, провели останні роки життя інший друг Шевченка, письменник, поет, драматург Пантелеймон Куліш і його дружина, письменниця Олександра Білозерська (Ганна Барвінок).

В рамках цього свята пройшла презентація нових книжок членів Борзнянського літоб'єднання "ЛітЕра".

Першою дві книги поезій "Відблиск синіх пожеж" та "За літами літа" представила читачам талановита поетеса, вчителька з

Розмай творів

села Високе, член ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво" Ніна Василенко.

Наступною була презентована книга "Головенька – село православне" авторки Валентини Іващенко, вчительки-пенсіонерки.

Третьою презентанткою була Оксана Костенецька, яка представила читачам свою першу книжечку оповідань "Кохання з особливими потребами".

Авторка книги за фахом музикант і має чудовий голос, то ж для гостей свята вона виконала кілька пісень.

Прекрасні пісні отримали в подарунок від бібліотечних працівників Ірини Холодняк та Ніни Міщенко.

Зі своїми творами виступили перед гостями молоді авторки Маргарита Старжевська та Ірина Мисник.

На святі поезії була присутня гостя з Сосниччини, журналіст, краєзнавець Валентина Мовчан. Жваве спілкування, обмін книгами продовжувалися ще довгий час після закінчення свята.

Ольга АНЦИБОР

Пташине свято

Зграйки "Синичок", "Зябликів", "Омелюхів" та "Соловейків" – вихованців молодших класів Седнівського навчально-виховного комплексу – з радісним дитячим щебетом теплого сонячного дня завітали до "Садиби родини Лизогубів" зустрічати птахів, які повертаються із вирю до своїх осель. Чимало дятлів, синичок, сойок, горлиць, шпаків, граків, поповзнів, омелюхів щоденно радують відвідувачів Лизогубівського парку.

Діти з задоволенням читали вірші про птахів, навперебій розповідали про їх особливості та звички чимало цікавих історій, загадували "зграйкам" та відгадували загадки, а на кожну літеру абетки називали наших молодших друзів. Та й на свято прийшли не з порожніми руками, а з виготовленими 15 новими шпаківнями та 4 годівничками. От зрадять птахи! А деякі вже їх і заселили, бо величеське пташине містечко в парку відразу ожило.

Тетяна ЛУГОВСЬКА,
завідувач філії
"Садиба родини Лизогубів"

Цілюще світло поезії

Так свого часу охарактеризувала творчість нашого славного земляка знана письменниця Надія Степула. І це справді так – досить зануритися у ніжні, тривожні, гнівні рядки лірики Станіслава Шевченка, як відчуваєш їх силу, що притаманна тільки справжній майстерній поезії. Незважаючи на поважний вік, Станіслав Олексійович продовжує активно працювати, перекладати сучасних польських поетів, гуртувати колег у Київській письменницькій родині. Кілька поезій, які ми пропонуємо читачам, засвідчують небуденний талант нашого земляка.

“Неперспективна” зона

Моє село – “неперспективна” зона,
Господар тут хороший тільки ліс:
Грибів запаси має він бездонні –
Як фокусник, їх ставить з-за куліс.

Лелека ще тягає, мов пінцетом,
Всіх жабок з пересохлого ставка.
Немов князівна, трав'яним
корсетом
Тугіше затягнулася ріка.

Тут ферма світить ребрами
сухими –
Не пощастило їй на заповіт.
Лиш люди залишилися такими,
Яких я знав, любив багато літ.

Сусіди вже помітно постаріли,
Та в поглядах є лагідність легка,
Мов спогадами душі відігріли,
І байдуже, зима іде яка...

Вкраїна теж – “неперспективна”
зона
Там, де поля поснули в бур'яні?!

Яких іще потрібно нам законів,
Яких іще спіткань на кружині?

“Проте у нас, – повсюдно
гордимися, –
Чорноземів третина світових”.
Чи ми самі із себе сміємося,
Чи це у нас від самогону звих?

Планета теж – “неперспективна”
зона
В забрудненні, у масві тривог?
Сльоза з висот скотилася солона –
Заплакав, може, янгол, може, Бог...

Став я тишею обезболений,
Сам собі, колишній, наснився:
Наче я, стрімкий і неголений,
То під гору йду, то униз,
І пригоди шукать очі,
І бажання в мені росте,
Різні зваби серце морочать,
Білий пух у вічі мете,
І снага пружинить у кроці,
І зашкалюють почуття...
А тепер стою на толоці
Вже пошарпаного життя.

І пливу, наче тихі води,
Хвили дум у всесвіт жену.
Для модерну – я вийшов з моди,
Та пізнав сердець глибину.

Дивись, народе

Дивись, народе, як струмує рунь!
Чому ж не все збираєш те, що сієш?
У тебе стільки барв і стільки струн,
В історії про тебе стільки лун,
А хтось торочить –
жити ще не вмієш!

О, є майстри перекрутити суть –
Не українці в праці недолугі?
Не ті, що сіють, – скошене беруть,
Не ті живуть заможненько,
що – при плузі...

І за кермо хапаються не ті,
Що знають правила, як рухатися
в часі.
Роди ж дітей в щасливому житті,
Відроджуйся, як фенікс, у нещасті.

Станіслав ШЕВЧЕНКО

ОТЧИЙ ПОРІГ

Шеф-редактор
Віктор ТКАЧЕНКО
Головний редактор
Леонід ГОРЛАЧ
Засновник: товариство
“Чернігівське земляцтво”
в м. Києві

Газета зареєстрована Державним
комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення
України 06.XI.2001 р.
Реєстраційне свідоцтво:
серія KB №5594
Передплатний індекс 37630

Адреса редакції:
02002, Київ, Броварський проспект, 15,
тел. 206-87-12
Контакти: www.chz.org.ua,
e-mail: otporig@ukr.net

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

В.В. Ткаченко, В.І. Авдеєнко,
Л.Н. Горлач (Коваленко),
А.Л. Курданов, Т.А. Літошко,
П.І. Медвідь, О.Ф. Орехович,
Ю.А. Русанов, М.М. Ткач,
В.В. Пушкарєв, В.Є. Устименко,
М.І. Халимоненко.

За достовірність фактів, точність імен і
прізвищ, географічних та історичних
реалій відповідають автори публікацій.

Передрук тільки з відома видання.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Літературний редактор Ганна Скрипка.
Комп'ютерний набір Ганна Скрипка.

Верстка, дизайн Оксана Кисленко.

Надруковано та зверстано на замовлення
товариства “Чернігівське земляцтво” в м. Києві
у КП “Редакція журналу
“Дім, сад, город”.
Тираж 1100.